

A n e t r æ e t

Nr.4 / december 2010

ISSN: 1603 – 0281



Bornholms Slægts- og Lokalhistoriske Forening

Indhold

Side 3

- **Webmasterens hjørne,**
- **Harddisk,**
- **Referater fra sidst,**

Side 10

- **Annonce**
- **Svensk orlogsskib,**
Anden og sidste del

Side 23

- **Konkurrencen,**

Bagsiden

- **Bestyrelsen,**

Kære medlemmer!

Så er vi i fuld gang med denne sæsons program og det er dejlig at se at vores medlemmer støtter op om vores arrangementer både nye som gamle.

Vores webmaster har bebudet at han ønsker at trække sig pga. tidspres fra sit arbejde, derfor søger foreningen en ny webmaster så hurtigt som muligt. Vedkommende skal have både tid og lyst og gerne vide lidt om HTML, Javascript, Access og ASP (VB script). Philip vil naturligvis være vedkommende behjælpelig i den første tid. Hvis I kender en der kan svare ja til dette er foreningen meget interesseret.

Husk hvis I har noget til indkommende forslag til Generalforsamlingen skal dette være bestyrelsen i hænde **senest d. 15. januar 2011.**

Så vil jeg ønske alle medlemmerne en glædelig jul og et godt nytår

Redaktør & Formand Hans Ressel

Dato	Emne
Lørdag d. 11/12 2010	Julearrangement + Peter Birkelund: Besættelsestidens arkiver
Onsdag d. 19/1 2011	Birgitte Holten: Da danskerne drog til Brasilien
Lørdag d. 12/2 2011	Arkivlørdag
Onsdag d. 2/3 2011	Carsten Thiede: Adoptionssager
Lørdag d. 26/3 2011	Generalforsamling + Jesper Vang Hansen: Bornholmske tingbøger som slægtshistorisk kilde

Forsidebillede: "Besøg hos DBJ museet i Nexø" side 3

➤ Webmasterens hjørne

Et lille pip: Jeg modtager i ny og næ databaser el. lign. til websitet. Det er helt fint, men i bund og grund er det jo ikke mig der bestemmer hvad der skal være på foreningens website, det er bestyrelsen. Jeg leverer arbejdet og lidt teknisk ekspertise.

Så hvis nogen har noget de mener, kunne være nyttigt for andre via websitet, så bør det sendes til et eller flere bestyrelsesmedlemmer.

Philip Kofoed, webmaster

➤ Harddisken

Den i sidste blad annoncerede opdatering er blevet forsinket, men jeg vil bestræbe mig på at have den klar snarest.

Opdatering 12 har ligget på websitet i snart et år, så hvis nogen endnu ikke har opdateret til mindst opdatering 12 bør de gøre det snarest. Opdatering 12 vil blive slettet 1/2 2011.

Philip Kofoed, webmaster

➤ Referater

Bustur lørdag den 11. september 2010.

Hvor var det dog ærgerligt, at vi ikke blev flere end 25 i bussen, da den kørte fra Ø-arkivet. Men foreningens sæsonstart havde hård konkurrence fra forskellige andre arrangementer, såsom Danish Open Match-race ud for kysten i Rønne og så besøget af Kronprinsesse Mary, der skulle åbne den store European Ceramic Context 2010 på Kunstmuseet i Rø. Men vi 25 medlemmer, der havde valgt busturen, blev under ingen omstændigheder skuffede!

Formanden, Hans Ressel, bød velkommen og overlod derefter mikrofonen til Hans Vindahl, som var guide for os turen igennem. Og da Hans V. til daglig beskæftiger sig med at fortælle om Bornholms historie og seværdigheder, var vi i gode hænder. Der blev i hvert fald lyttet intenst, når Hans V. fortalte.



Ankommet til Nexø blev vi budt velkommen til DBJ-museet (De bornholmske Jernbaner) af Ove Nielsen, som efterfølgende bænkedes os i den ene personvogn for derefter at fortælle om DBJ's historie gennem tiden.



Vi fik indblik i de 4 banestrækningers historie, om smalsporet jernbanedrift, om hvorledes nogle byer var glade for at få tog gennem byen, og hvorfor andre byer fravalgte tog i deres by. En driftig mand som hr. Fagerlund gjorde meget for den bornholmske togdrift, hvorimod hans efterfølger hr. Milner var mere til busser, og derfor måtte togbanen nedlægges efter 68 års forløb.

Det skete i 1968, hvor strækningen Rønne-Nexø måtte lade livet, som den sidste strækning. Det var uhyre interessant at få så meget at vide om den

bornholmske jernbanes storhedstid. Nu er det store spørgsmål for museet, hvor man kan etablere en mindre strækning med skinner, så et par af togvognene kan komme ud at køre veterantogskørsel. Noget kunne tyde på, at strækningen Christianshøj – Ekodalen måske ville være en mulighed. Her er der ca. 2 km. gennem skoven at lægge skinner på, og meget mere skal der ikke til.

Efter at den medbragte mad var spist og vi havde besigtiget de forskellige togvogne og andre interessante ting på DBJ-museet, gik vi over i maskinhallen på Nexø Havn, hvor der blev orienteret om bygningen af det gode skib "Svanen", der er en tro kopi af et ældre fartøj, der blev bygget i Svanekekøbmændenes storhedstid for hen ved 150 år siden. Vi så de mange tegninger på gulvet, og for os udenforstående virkede det kaotisk, men de tre mand, der fortalte om det fantastiske projekt, mente nok, de havde styr på at læse tegningerne ned til mindste detalje, og sådan skal det også være. I øjeblikket er man ved at tilskære nogle af de store spanter, der skal sidde på fartøjet køl, og det er i sandhed kram. Store egetræer er blevet fældet og ved at blive skåret op. Det havde været nødvendigt for de tre mand, at specialfremstille en del værktøj, bl.a. en sliske, så man kunne komme til at skære i smig. Efter en fin mundtlig

fremstilling af, hvad der rørte sig i forbindelse med skibsprojektet, blev der spurgt om, hvor lang tid, man påregnede bygningen af fartøjet skulle tage, og der blev svaret ca. 6 år fra nu af, men med det forbehold at det økonomiske stadig var til stede, og der ikke blev reduceret på mandskabet. Vi fra foreningens side vil i hvert fald følge den videre bygning med stor interesse.



Efter besøget i maskinhallen gik vi til tørdokken, hvor den store køl allerede var lagt. Det var noget af en længde, og kølen vejede da også flere ton. Her kunne vi også med egne øjne se, hvor de mange kraftige spanter skulle sidde og med hvilken indbyrdes afstand. Forspurgte mandskabet om de havde et sjus på, hvor mange ton fartøjet til sin tid kom op på at veje, var der ikke noget kvalificeret bud; - det kunne man simpelt hen ikke gætte sig til.

Fra Nexø kørte selskabet mod Ibsker Kirke og stoppede ud for 'Louisenlund', hvor vi var inde at se de ca. 50 bautasten. Ingen har endnu kunne finde ud af, hvad formålet har været med disse store sten, så vi gættede i øst og vest uden at finde svar.

Herefter gik turen til et for os ukendt sted på Bornholm, hvor der skulle drikkes kaffe. Der blev gættet på mange forskellige steder under turen, men intet passede, for vi kørte forbi stederne uden at stoppe. Mellem Klemensker og Allinge bakkede chaufføren ind på en smal grusvej. Vi endte op ved et hus, der hedder 'Øen' i Bedegadeparken.



Ingen af os havde kendskab til stedet, men det viste sig at være privatejet, og her havde ejerne de største bede med Georginer, man kan tænke sig. Yderligere havde de anlagt haven med forskellige bede, hvori der var sat keramik, porcelæn og gipsfigurer. Navnet 'Øen' var valgt, fordi der lå 6 små søer omkring huset, så det så ud til at huset i sig selv lå på en ø. Det var et dejligt og uventet besøg for os, og nu var vi blevet endnu mere kaffetørstige.



Bussen fortsatte kørslen og først da vi kom til Sandvig, stoppede vi ved 'Cafè Værftet'.



Vi blev budt indenfor i et lokale, der mest af alt lignede en marskandiserbutik!

Der var malerier, fotografier, plakater og alverdens genstande over alt, ja selv i loftet var der opsat serveringsbakker og glas. Indehaveren, Anders Arvidsen, havde i hen ved 10 år samlet til huse eller fået forærende fra det meste af verden, de mest fantastiske ting og sager, så da vi satte os til en god kop kaffe, hjemmebagt kringle og ditto lagkage, så fortalte Arvidsen beredvillig om mange af de ting, vi så, og

det var både sjovt og festligt. Man kunne nemt dreje hovedet af led og alligevel ikke nå at se det hele.



Således fyldt op med mange nye indtryk kørte vi mod Ø-arkivet igen. Snakken gik lystigt og vi vil meget gerne sige Fie Elleby stor tak for endnu en god tilrettelagt bustur.

Vi håber, at der er mange flere, der vil bakke op om næste års udflugt, for bussen burde være helt fyldt op med alt det, vi er ude at se på.

Tak til alle som gjorde det muligt at få så dejlig en efterårsdag ud af det. Og vejret var heldigvis også med os.

Med venlig hilsen
Lill-May

Beretning fra Slægtsforskerdagen den 9. oktober.

Denne Slægtsforskerdag var af praktiske årsager lagt til Pinsekirken på Sagavej i Rønne. Disse store åbne lokaler viste sig at være ideelle til formålet. Foruden et møderum hvor de enkelte programpunkter blev afholdt var der et stort køkken og et stort lyst fællesområde. Emnet for denne dag var "Hvad kan jeg selv gøre før jeg spørger andre". Dagen startede med Hans Christian Vindahl Pedersen fra foreningen. Han kører kurser i kælderen under biblioteket. Han kom ind på hvad en nystartet slægtsforsker skal være opmærksom på og hvor og hvordan man kan finde de ønskede oplysninger. Problemet med den gotiske skrift blev et stort emne. Der blev også henvist til mange nyttige hjemmesider.



Efter middag kom Inge Buchard og fortalte om hvordan man søgte i det sønderjyske og nordtyske område. Inge er pensioneret lektor fra Varde i

Sønderjylland og har været Slægtsforsker i ca. 20 år med fokusområdet Slesvig-Holsten og Nordtyskland. Det er ikke nemt at forske i nordtyskland da historien har lært myndighederne at være meget forsigtige med personlige oplysninger. Det var et broget tæppe med regler og ansøgninger mange forskellige steder.



Efter en kaffepause fortalte foreningens formand Hans Ressel i grove træk om hvad foreningens Harddisk havde af muligheder. Det var en lille appetitvækker, for 2 uger senere ville 2 andre medlemmer af bestyrelsen stille op og mere detaljeret og mere for den enkelte gennemgå nogle af mulighederne.

Det var ærgerligt at der ikke mødte flere op for det var et flot arrangement. Men det var tidligt på sæsonen og det var et rigtigt flot vejr den lørdag så der var sikkert mange der var taget til nogle udendørs arrangementer.

Sekretær Jørgen Elleby

Gennemgang af BSLF's harddisk den 27. okt.

Flere af foreningens medlemmer har udtrykt ønske om at få en gennemgang af vores harddisk.

Den 27. okt. prøvede vi så at samle nyere medlemmer, til en aften gennemgang af det der ligger på harddisken.

Det så ud til at være et længe næret ønske, 30 nyere og kommende medlemmer mødte op i bibliotekets sal. Fie Ellebye og Anette Schønwandt havde påtaget sig opgaven, og det virkede som om det er et arrangement, der kan tåle at blive gentaget, når der igen er nye medlemmer nok.

Jeg er nok ikke den rigtige til at vurdere om det var en god aften, men jeg kan sige at Fie og jeg havde en dejlig aften.

Anette Schønwandt

Referat fra foredraget med Erik Kann med temaet "Min oldefar var færgeomand" onsdag den 10. november.



Hans indledte mødet med at takke Anette Schønwandt for hendes mange år i foreningen og hendes mange år som sekretær og hendes altid gode humør.

Hans sagde at så håbede foreningen bare der kom et knopskud, hvilket Anette ville se på.



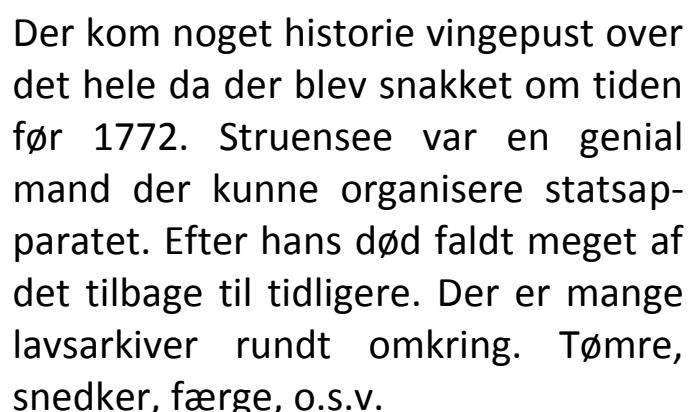
Erik Kann ville i sit foredrag komme ind på hvor og hvordan man kunne finde oplysninger om erhverv.

Én slægtsforsker vil selvfølgelig gerne finde ALT om sine aner, derfor er det vigtigt at kende den administrative vej for en sag og arkivering af materialer.

Erik Kann kom så med et eksempel på en opslået stilling som lærer på Rutsker kirkeskole her på Bornholm i 1889, og om hvilken regelmæssig administrativ vej en sådan procedure ta-

protokoller. Der findes muligvis fortegnelser over hvad det enkelte gods har fået løst af opgaver og af hvem.

En syns og taksations forretning skulle bruges ved overdragelse af en fæstegård. Det er på denne måde muligt at se hvad fæstegården indeholder af ting og kreaturer.



Man skal også holde styr på hvor og hvornår den enkelte myndighed er henne. Det skifter nogle gange op gennem historien.

Næringsloven af 1857 krævede principielt næringsbrev for alle danske statsborgere der ønsker at drive forretning.

Erhvervsarkivet i Århus er bestemt et
sted der er værd at starte sig søgning.

Fremmødte 30 personer

Sekretær Jørgen Elleby

➤ Annonce:

Jeg forlader Bornholm og flytter til Frederikssunds kanten.

Det er jeg godt tilfreds med, men jeg kommer til at savne samværet med de andre slægtsforskere i foreningen.

Derfor vil jeg blive glad, hvis der er nogen af medlemmerne her på Sjælland, der har lyst til at vi kan mødes, og få glæde af at forske sammen.

Jeg vil gerne lægge hus til, det du skal komme med, er lysten til at være sammen med andre med samme interesse. Jeg forestiller mig at vi kan mødes ca. 1 gang om måneden.

Hvis du synes at det lyder interessant, så kontakt mig på tlf. 24 20 17 19 eller på anette.schoenwandt@gmail.com

Jeg håber at vi kan få gang i noget.

Anette Schönwandt

➤ Alment nyt

www.korttilkirken.dk

Er du interesseret i vore kirker, så findes der en hjemmeside, som bringer en komplet liste over vore mere end 2400 folkekirker. Du kan dels se via Google kort, hvor kirken er beliggende, og dels se fotografier af kirken. Desuden er der link til kirkens officielle hjemmeside, samt ofte også historiske oplysninger om kirken bl.a. via link til Wikipedia.

Svensk orlogsskib strandede den 28. nov. 1742

Anden og Sidste del.



Søforhøret på birketinget, den 10. og 11. december 1742

Gæsteretten var ønsket af kaptajn Hans Schlytter fra det svenske orlogsskib Ôland. Med amtmandens tilladelse kunne Jesper Hansen føre afhøringerne på kaptajnens vegne. Mandskabet forklarede at ikke alle reddede var mødt i retten, da de var syge.

Den første, der blev afhørt, var styrmanden Madts Bolin, der forklarede, at han i den store fare og i angst havde taget journalen til sig, men at den var blevet skyllet i havet da han lå på raaen.

Han havde siden forsøgt at rekonstruere journalen efter hukommelsen: 1. lørdagen den 24. november gik orlogsskibet til sejls fra havnen Slite på Gotland med en ONO stille tykt vejrlig. Kl. 4 efter middag lod de ankeret gå en halv mil fra castellet Carlsuer med en stabil vind. 2. dagen den 25. om morgenen kl. 8½ var ankeret lettet og gik til sejls med snebyger og vinden fra nord. Kl. 1 havde de østergaardholm omtrent halvanden mil fra sig, samme dag og nat derefter var vinden stille men ustadig. Næste dag den 26. var vinden ONO og "kulde temmelig" indtil kl. halvgaaen 4re eftermiddag. Da kluede de mesansejlet og vinden var vest til syd. Kl. 8te om aftenen drev de efter Schybenachtens signal med kluede merssejl og misan sydvest over til kl. 12 hvor vi opsatte mersejlet, da højbådsmanden igen bød mærsen ned, gik det i stykker i stormen. Kl. 9 samme morgen den 27. november forsøgte de at bjærge sejlet og sætte forskellige sejl, således at de kunne styre skibet. De forsøgte at reparere mersesejlet, men forgæves. Skipper Glömand forsøgte med højbådsmanden og nogle få matroser at redde mersen, men sejlet var i stykker og kunne ikke reddes i stormen. Stormen gik i nordvest. Kl. 4 eftermiddag fik de landkending Christiansø vest til syd for skibet. Ankeret blev gjort klar og pumperne forsøgte at lænse skibet for det vand, der slog ind over skibet. Alle

mand, på nær dem der var syge, arbejdede på at pumpe og redde skibet. Det blev mørkt og det sneede og regnede. Kl. 8 gik pumpen i stykker, men blev straks klar igen, men der var kommet 18 tommer vand ind i skibet. Loddet sagde, at de lå på 30 til 32 faune vand. Ved midnat var der 30 tommer vand i skibet. Kl. halv fem om morgenen den 28. november var der 34 tommer vand i skibet. Da så mandskabet brændingen og landet og de lod straks ankeret gå på 20 favne vand. Da ankeret gik, stødte skibet på klippen med bagbordsiden. Efter tredje styrtsø gik skibet i stykker, Der kunne ikke organiseres livredning, da alle var skyldet i vandet. Der "hørtes en jammerlig oc ynchelig raaben oc skrig i Vandet, som vi Mennesker laae oc ingen kunde hielpe hinanden".

Følgende personer vedgik styrmandens beretning: Skipper Glömand, højbådsmand Bendthøg, archelimester Gustau, Beert Kurst, og archeimester Friderich Hastberg, samt lærstyrmanden Daniel Hercovins, Svend Kresta, indroleret matros og coferdie baadsmand Carl Væsmænd, Peter Konf: Coferdie bådsmand, rode baadsmand Lars Olsen Lang, og Andreas Hansen, forhyret matros. Alle pegede på at kaptajnløjtnanten havde overtaget kommandoen af skibet. Han havde truet kaptajnen og han var "heel uchristelig mod" folket.

Skibsfolkene havde klaget til skibsskriveren, at deres kost var indskrænket. De havde ikke fået den lovede kost og brændevin. I stedet måtte de dyrt købe brændevinen. Kaptajnen vedstod, at de havde fået alt den hjælp fra landets øvrighed og fra det gemene mandskab på land, som de kunne ønske sig og at han kun kunne takke derfor.

Kaptajnløjtnanten Carl Frembling ville ikke svare på Jesper Hansens spørgsmål om han havde noget at klage over. I stedet gik han bort fra retten. Mandskabet forklarede, at de i de tre dage stormen varede, var det umuligt at koge på skibet, men der var brød inden borde, som de kunne have spist. Men skibsskriveren ville ikke udlevede det uden regning og underholdning.

Jesper Hansen fremstillede en af bagbors roervagt på orlogsskibet Øland, nemlig Svend Olsen Livander af 3die compagnie i Syndermyre. Han forklarede: "at om dagen som var en tirsdag førend de strandede om natten, da kom Capt. Schlytter op paa skansen og spurde styremanden huad curs de styrede, daa svarede styremanden at de laae SW og WSW an, da sagde Capt. om de saae noget land, og huad de mente at det var for it land, da suarede styremanden at de meente det var udlengxx?. Da sagde Captainen for Jesu Naun skyld huad vi gjør da lader os see til at vi holder søen saa vi iche

skulle kome noget land for nær. Imidlertid kom kaptajnløjtnanten og kommanderede efter at Capt. var nedgaaen, at de skulde holde en SSW ofuer, en skøndt Capt. Slyter forhen hafde comenderet at holde WSW ofr., at de kunde kome under Scaanøe eller Carlshaum". Mandskabet sagde, at deres kaptajn var blevet såret ved skibets slingring og måtte bæres ned i sin kahyt, så det var kaptajnløjtnanten, der havde kommandoen på første vagt og løjtnanten dernæst på hundevagten. Dernæst kaptajnløjtnanten på dagvagten, men de så ham ikke oppe på dækket før de fik landkending og efter at de havde søgt efter ham og fundet ham i sin kahyt, hvor han lå og sov. Da han vågnede og kom op på dækket "raabte hand hisse stagejl, cappe, lad ancheret gaae, huilket hand commanderte nogle gange".

Jesper Hansen spurte søfolkene om ikke at en del strandet gods og nogle druknede folk var drevet i land på NV-siden af Bornholm, trods det at skibet var strandet på NØ-siden af Hammeren. Søfolkene bekræftede deres forklaring. De angav, at ankertov og andet takkelade måtte brydes i stykker inden det kunne bjærges i land. Da kaptajnen lå syg, var det kaptajnløjtnanten der så til sejl og andet. Kaptajnløjtnanten havde forbudt dem at bjerge tøj og andre fornødenheder til deres eget brug.

Anders Svan, som var skibsskaffer, fortalte at skibsskriveren Hochstedt solgte brændevin til besætningen. Han havde fået ordre til at hver hvert fad brændevin skulle fortyndes med vand. Tobakken var blandet med hør på Gulland. Endvidere blev fortalt at brændevinen blev solgt i dunke.

Skipper Rasmus Weidichsen og de øvrige borgere i Allinge og Sandvig vidnede, at de aldrig i de sidste 30 år havde oplevet så stærk en storm, som de oplevede den 27. og 28. november, da det svenske skib strandede. Der var andre skibe, der forliste under stormen rundt omkring på øen. Selv et stort skib kunne ikke holde ankeret på 20 favne vand. Så snart kaptajnen Hans Slytter blev rask, tog han ud til vraget og bad samtlige bjærgere, at redde så meget de kunne. Da kaptajnen kom til vraget sagde han "Kiere gaassa bierger alt huis bierges kand, samt i achter for kongen at svare. Bjærgerne sagde, at det var meget besværligt at bringe godset over klipperne, bakker og sandbanke før det kom til Sandvig. En del af vraggodset var drevet norden om Hammeren og blev fundet på NV siden af øen. Jørgen Hansen og Mads Svendsen af Sandvig fortalte, at de omtrent 2 timer før daggry blev de kontaktet af nogle af de overlevende søfolk, der var kommet til Sandvig. Da de kom ud til kysten ved vraget, var masterne faldet omkuld, men skibeskroget var endnu

helt oventil. Flere søfolk flød omkring blandt brædder og andet fra skibet i havet. Byfolk kom tilstede og bjærgede og de der var i live blev ført til Sandvig "oc imidlertid hørtes en meget stor oc jammerlig oc ynkelig skrigen oc raaben af folchen som enda vare om borde paa skibet" De redde søfolk blev på øvrighedens ordre, fordelt hos byfolkene i Allinge og Sandvig.

De fik "forplejning og opvartning med øl, mad, brændevin og tobak, samt tørre skjorter og klæder med videre".

Skibsskriveren Mons Hochstedt blev spurt om han var blevet forulempet af indbyggerne eller var uretfærdigt behandlet af øvrigheden. Hvilket han svarede nej til - han havde intet at klage over.

Birketinget den 25. november 1743

Vefst Jensen og Jesper Hansen havde modtaget en skriftlig fuldmagt skrevet på Hammersholm den 5. juni 1743 af den svenske extraløjtnant Jonas Tørning på den svenske krones vegne. De skulle føre sag for den svenske krone i sagen om det svenske orlogsskib Ølands stranding nord for hammeren i 1742. Jesper Hansen og Vefst Jensen havde med kaldsmændene Hans Jørgensen i Slotsvangen og Mads Svensen af Sandvig indstævnet en del folk fra Allinge og Sandvigs menighed.

Anledningen var at der var indkommet to klager over vragets bjærgning.

Klagerne var skrevet af Christian Rasmussen, som i retten sagde, at han ikke mente, at det var en klage, men snarere en advarsel til de to fuldmægtige om at passe deres tilsynsopgave ved vraget. Dommeren ønskede, at den såkaldte klage skulle oplæses, trods det sene tidspunkt på aftenen og at de 8te mænd, der var indstævnet, havde ventet så længe.

Jesper Hansen mente, at klagen var unødvendig, da den svenske løjtnant Tørning, der havde været med til bjærgningen, ikke havde haft noget at klage over. (sagen kan ses som et forsøg fra Jesper Hansen og Vefst Jensen side, at føre sag mod sine modstandere, en af dem var altså Christian Rasmussen.) Christian Rasmussen påpegede, at Vefst Jensen og Jesper Hansen burde have ført sag, medens bjærgningen stod på og ikke mere et halvt år efter, det var sket og henviste til loven pag. 115, art. 1. Christian Rasmussen bad derfor dommeren at dømme stævningen for død og magtesløs. Dommeren mente dog, at sagen kunne føres, da der endnu var vragdele, der ikke var opfiskede og at vragforordningen kunne gælde i to, tre eller flere år efter ulykken skete. Jesper Hansen fik tilladelse til at føre vidneafhøring, men ingen af de indstævnede var mødt. Men umiddelbart efter indfandt Hans Hyldebrand, Giver

Løvingsen af Allinge og Peder Peder- sen af Sandvig. Hans Hyldebrand vedkendte at han både havde været bjærger og haft vagtopgaver ved vraget. Men Jesper Hansen fik ham ikke til at vedstå, at han havde vagten den nat, hvor Jens Larsen Smed var officer ved vagten og da Christian Rasmussen på byfogedens vegne var ude og tilse vraget og for at forsegle det som blev optaget af vraget. Han ville heller ikke fortælle at kaptajn Jens Hansen samme nat kom til vagten og hvilken erindrede han havde. Jesper Hansen blev fortørnet over, at Hans Hyldebrand ikke ville fortælle sandheden, som han tidligere havde gjort.

Dommeren forsøgte, med henvisning til lovens pag. 106 art. 7, at han skulle fortælle sandheden. Vidnet ville ikke udtale sig, da han mente at Christian Rasmussen forsøgte at lægge ord i hans mund og at han ikke kunne vidne i sin egen sag, samt at dommeren "i aften har fornummet har for retten paceret med buldren og larmen, samt at stokemendenen en del lader sig forstaae ligesom de ikke har hørt hvad som dommeren dem har bundet dem observere, mens ligesom fundet sig opsetzig mod dommeren".

Dommeren måtte afbryde retten og bad deltagerne om at søge øvrigheden om at der blev valgt andre upartiske stokkemænd, samt at tinget kunne holdes et andet sted.

Næste ting 8te dage og stedet ville blive bekendtgjort på kirkestævnet.

Birketinget 2. december 1743

Kgl. herredsfoged og byfoged i Vester herred og i Rønne Barsøe producere-
de en skriftlig ordre fra amtmand Urne
at han skulle føre undersøgelsessagen
som Jesper Hansen og Vefst Jensen på
vegne af den svenske krone, havde
påbegyndt. At det blev en fremmed
dommer skyldte ansøgning fra Christi-
an Rasmussen og Jens Larsen Smed.

Birkedommeren Poul Eskelsen prote-
sterede over at være sat ud af sit
dommersæde. At han er i svogerskab
med Vefst Jensen kunne ikke være år-
sag nok, da han også var svoger til
modparten Jens Larsen og i familie
med flere af de indstævnede vidner.
Barsøe havde ikke ønsket at Poul
Eskelsen skulle vige sit sæde, men han
parerede bare ordre fra Amtmanden.
Christian Rasmussen svarede på egne
og de øvriges vegne, at få hele beskre-
vet og påberåbte sig kgl. forordnings
tilladelse af 17. maj 1690 "om Interlo-
catorie afsigter, skal blifue ham oc
vedkommende forkyndet des aarsa-
ge". Jesper Hansen på egne, Vefst Jen-
sen og den svenske krones vegne fort-
satte med at bede retten om at god-
kende indstævningen af vidnerne.
Dernæst ville han læse den skriftlige
klage som Christian Rasmussen havde
produceret og som omhandlede det

svenske orlogsskibs urigtige håndte-
ring. Jesper Hansen angav at der ikke
var blevet angivet noget bjærget gods
den pågældende nat. Dette ville Je-
sper Hansen og Vefst Jensen gøre sin
ed på. Og hvis der var fjernet noget,
var det sket af tyvagtige mennesker,
der havde været ved vraget. Det var
ikke de deres hensigt at beskyldte de
indstævnede for at have stået orlogs-
skibets store ankerstok og ankeret,
men ville kunne oplyse den svenske
krone om sagen og at opfylde den kgl.
vragforordning af 21. marts 1705. Je-
sper Hansen spurgte Christian Ras-
mussen om han og hans interessenter
ville modsætte sig afhøringerne om
vraggodsets håndtering. Christian
Rasmussen leverede et 24 skillings
papir for at få hele sagens forløb be-
skrevet. Jesper Hansen bad domme-
ren at han skulle kalde Christian Ras-
mussen til svare på spørgsmål. Dom-
meren påpegede at ingen måtte hin-
dre vidneafhøringer.

Jesper Hansen kunne da endelig afhø-
re Hans Hyldebrand, som på sidste
ting ikke ville svare på hans spørgsmål.
Hans Hyldebrand vedblev at nægte at
svare, da han mente, at han var part i
sagen. Dommeren måtte kalde Hans
Hyldebrand til orden og henviste til, at
han kunne blive dømt til at betale
kongen og sagsøgeren 10 lod sølv,
med mindre han kunne påstå, at han
intet havde at sige til sagens oplys-

ning. Hyldebrand ville reflektere over sagen til næste ting.

Giver Løvingsen vedkendte at han havde været og stadig var bjærgningsmand ved det strandede svenske orlogsskib, der strandede nord for Hammeren. Endvidere kunne han bekræfte at han havde vagtopgave ved vraget og at kaptajn Jens Hansen i Sandvig havde beordret Jens Larsen Smed som officer i vagten. Giver Løvingsen kunne vel nok erindre at Hans Hyldebrand var kommet til vraget om natten, men han kunne ikke huske at kaptajn Jens Hansen var med. Han kunne derimod huske at Christian Rasmussen var kommet og spurgt hvordan de holdt vagt, hvilket de kunne svare bekræftende "det beste vi kunde". Christian Rasmussen havde været hos dem en times tid, men han vidste ikke hvad de andre havde talt med ham om, da han havde været på stranden ved vraget. Mere kunne han ikke huske, da det "var år og dag siden". Han kunne ikke huske om der var kommet flere enten gående eller ridende ud til vraget. De havde været 7 eller 8 vagter. Vidnet mente, at spørgsmål om han var vidende om der var begået underslæb ved vraget, ikke burde stilles, da det var så lang tid siden, at han ikke kunne huske det. Men så vidt han vidste, var der intet der ikke var kommet til den svenske kronens nytte indtil dato. Giver ville hverken svare ja eller nej til følgende

spørgsmål: "Om iche han har tillige med sine baadsmachere oc andre tilands af biergere haft tilsammen i dulsmaal af forn. Cronegods i vidnes huus oc andre steds til deelning?" Han ville prøve at "errindre sig" til næste ting.

Jesper Hansen havde fået kaptajn Trannemus tilsagn om, at alle håndlangere i Sandvig post måtte afhøres i civilretten, derfor kunne han føre Anders Andersen Møller som vidne. Men Ole Hansen Brygger og Mads Jacobsen skulle afhøres af krigsretten. Anders Andersen Møller oplyste at han havde holdt vagt ved skibsvraget, men han "aldelis intet" vidste om rygter, at noget af skibet skulle være ulovligt omgået, ej heller havde han hørt om ankerblokken skulle være angivet uden værdi. Han var ikke vidende om hvad der var sket i teltet da Christian Rasmussen var på tilsyn. Dernæst blev Hartvig Andersen afhørt. Han var tilstede som vagt, men han kunne ikke erindre, at der var sket noget utroskab med det svenske vraggods indtil dato. Som den første tilstod han at han havde hørt rygter om at noget af vraggodset var blevet borte og at der ofte havde været "trætte oc larmende om" utroskab, men han havde i hvert fald ikke. Kierstine Hans S...(?) af Allinge havde solgt øl og brændevin ved skibsvraget. Hun havde oplevet "larm og styr" på pladsen om begået utroskab vedrørende jern, træ og andet

mellem formændene (Jesper Hansen og Vefst Jensen) og bjærgerne, men hun vidste ikke hvad det drejede sig om, da hun altid kom sildig på dagen til stedet og da var alarmen over. Hun ville ikke vedkende sig, at hun havde fået vraggods af bjærgerne som betaling for brændevinen. Hun indrømmede at hun havde taget et stykke "randet tørre klæde" af uld eller lin, som Jesper Hansen havde fundet i vandet, men det viste sig at det var bådsmand Høys ejendom og han havde fået det. Hun vedkendte ikke at have kørt vraggods som jern, kobber, bly eller trævarer frem og tilbage i sin vogn mellem Sandvig og vrugpladsen, uden nogle gamle "Ryer" som den svenske løjtnant Tørning havde give Christian Christophersen.

Dernæst Lisbet Jensdatter af Allinge havde også solgt brændevin på vrugpladsen. Hun blev spurgt om hun ikke havde fået noget jern af Christian Rasmussen for brændevin før en af auktioner blev afholdt. Hun svarede at Christian Rasmussen havde adskillige gange købt brændevin for penge og kun en enkelt gang havde hun fået en bolt med en ring i. Hun kunne ikke huske hvor meget brændevin han fik for den. Inger Jørgensdatter var "hel besvangret" og Jesper Hansen ville derfor ikke afhøre hende.

Peder Koch af Sandvig havde i sidste høsttid været med i kaptajn Jens Han-

sens båd ved det svenske skibsvrugplads og med jernhånd opfiskede vraggods (speeg og jernboltestykker), han mente, at det var midt på dagen at Vefst Jensen kom ridende til vrugpladsen. Han vidste ikke om det var samtidigt med Christian Rasmussens klagede over, at der havde været andre både tilstede den dag. Vefst Jensen havde råbt til Kaptajnens båd, der så ud som om var på vej ud på søen, for at skjule sin fangst. Peder Koch mente ikke, at det var for at skjule nogen og at de havde ikke været længe væk, end at de kunne høre Vefst Jensens råb. Vidnet vedkendte at han for nogle byfolk havde omskiftet bøsseflinter på deres bøsser, men han var ikke klar over om de stammede fra vruget og om de var svenske. Han måtte angive Michel Mogensen i Sandvig, Jens Larsen Smed i Allinge og for Vefst Jensen. Jesper Hansen mente at vide, at der på Jens Larsens bøsse sad en svensk skalchelaas, som vidnet for kort tid siden havde omskiftet. Det kunne vidnet ikke huske. Vidnet oplyste at han ikke kunne erindre andre end Samuel Johansen, som var på pladsen, den dag som klagen omhandlede. Og Samuel var for at hente brænde, som han havde købt.

Dernæst blev Mogens Bendixen af Sandvig afhørt. Han havde været på vagt ved det svenske vrug. Spørgsmålet om han havde hørt utroskab vedrørende jern af rapeter og andet jern,

samt "gienner", der var blevet borte. Vidnet havde hørt, at der var splid og trætte om morgenen, da godset var blevet borte, "sådan som spørgsmålet var formuleret". Vidnet blev bedt om at bekræfte, at han tidligere havde fortalt Jesper Hansen om at kaptajn Jens Hansen i Sandvig var kommet til vidnet og anmodet om at få del i den del af godset, som var "bortkommet". Det kunne vidnet ikke erindre. Da vidnet nægtede at "huske sligt" ville Jesper Hansen ikke stille flere spørgsmål, andet end at spørge vidnet om han havde hørt rygter om bortkommet gods. Mogens Bendixsen svarede at rygter havde der været helt fra starten indtil dato. Atter blev Hans Hyldebrand afhørt og denne gang svarede han, at han ikke kunne nægte, at noget gods var bortkommet medens han havde vagt. Det drejede sig om "en bide Jern", hvor meget vidste han ikke, ej hellere kunne han huske hvem han havde vagt sammen med. Han kunne heller ikke huske om han havde fået nogen part deraf. Peder Pedersen af Sandvig erkendte at han havde roet forbi vraget den dag i høst hvor Vefst Jensen kom ridende forbi. Han havde set at Vefst Jensen havde eftersat kaptajnens båd, samt havde sagt til kaptajnen at hvis han opfiskede noget, så skulle han det straks levere det til ham. Peder Pedersen kendte ikke til noget der var skjult for den svenske krone til nytte.

Dernæst afhørtes en dreng på 13-14 år ved navn Hans Jensen af Sandvig. Han fortalte at han ej havde været til herrens bord, men han var blevet konfirmeret sidste mikkelsdags tider. Han kunne ikke aflægge ed, men måtte gerne udtale sig til retten. Jesper Hansen ville ikke afhøre ham, da han først ville gå til alters førstkommande søndag. Dernæst Pernille Jørgensdatter af Sandvig, der havde tjent Jørgen Jørgensen af Sandvig sidste år. Hun vidste ikke noget om at hendes husbonde havde fået en fin blå klædes kjole fra det svenske vrage, da hun aldrig interessererede sig for hvorfra klædet stammer. Hun kendte intet til det blå klæde som skrædderen Mads Jørgensen i Allinge i Jørgen Jørgensen hus i Sandvig havde forarbejdet. Hun kunne ikke huske om hun havde været med sin husbonds ved vagten enten dag eller nat., men hun mente måske, at hun havde bragt mad ud til ham på vragepladsen når han havde vagt. Hun bekymrede sig ikke om hvad hendes husbonde kom med til hjemmet, og derfor ikke kunne erindre noget om et stykke mastetræ, som skulle være fundet ved skibsvraget. Jesper Hansen undrede sig over at hun som tjenestepige ikke kunne huske, at der lå et stykke træ i gården som var så stort at det kunne bruges til mast. Det var meget dumdristigt af hende ikke at oplyse noget som helst i sagen. Johanne Jørgen Jørgensen i Sandvig

kunne huske at hendes mand havde vagter ved skibsvraget, men hun kendte intet til bjærgningen og bjærgeløn og vagt penge. Hun kunne ikke nægte at det fine blå klæde var kommet fra vraget, men hun vidste ikke hvem han havde købt det af. Hun "kierede" sig ikke om hendes mand havde købt det af enten Allinge eller Sandvig bjærgere. Hun havde set et mastetræ på gården, men hun vidste ikke hvem han havde købt det af eller om det kunne bruges til mast. Hun forklarede at hendes broder Hans Predbjørn fik det og hendes mand kørte det ud til ham. Jesper Hansen konstaterede at det nu var bevist, at der havde befundet sig et stort stykke vraggods, der stammede fra det svenske vrag i Jørgen Jørgensens gård og at det skulle betales for til kongen.

Giver Løvingsen og Hans Hyldebrand blev pålagt at møde til næste ting. Tinget sluttede da det var blevet langt ud på natten.

Birketinget den 9. december 1743

Jesper Hansen og Vefst Jensen på den svenske krones tingsvidnesag havde ved kaldsmændene Hans Jørgensen Bødker af Slotsvangen og Mads Svendsen af Sandvig stævnet Hans Hyldebrand for tredje gang. Hyldebrand mente, som tidligere, at han ikke kunne vidne i sin egen sag. Jesper Hansen slog fast at det var den sven-

ske krones sag og ikke hans. Hans modvillighed kunne med loven dømmes mulkt. Dommeren henviste til lovens forskellige paragraffer om nægtelse af sin vidnesbyrd og truede ham med overretten, hvis han ikke svarede på Jesper Hansens spørgsmål.

Hvis han ikke ville svare, ville Jesper Hansen og Vefst Jensen udtage tingsvidne og oversende det til den svenske ambassadør i København til videre foranstaltning. Afhøringen af Giver Løvingsen udsattes til senere når de havde fået kundskab om hvordan tingsvidnerne kunne sluttes og udskrives. Christian Rasmussen på egne og interessenters vegne udbad sig sagen beskrevet. Jesper Hansen udbad sig underretning om hvor mange interessenter Christian Rasmussen havde. Jesper Hansen undrede sig over Christian Rasmussens engagement i sagen, da han havde være tilsynsværge for byfogeden og han burde have foranlediget at Hans Hyldebrand ville svare på spørgsmål om det svenske skibsvrag. Jesper Hansen ville høre hvilke "tilhængere eller interessenter" han repræsenterede. Christian Rasmussen svarede ikke på spørgsmålet.

Birketinget 3. februar 1744.

Tolderens tingsvidne Kgl. tolder Johan Christian Topp lod fremstille en del af de bjærgere til det svenske orlogsskib Øland, der strandede mellem den 27.

og 28. november 1742 ved Hammen, der måtte være bjærget noget som ikke var kommet kongen til gode. Det drejede sig om Giver Løvingsen fra Allinge og Michel Knudsen, Jens Andersen og Hans Olsen af Sandvig, Mads Svensen, Hans Gertsen, Hans Jørgensen bødker den yngre og Hans Nielsen. Alle sagde, at natten før d. 28. november 1742, da orlogsskibet forulykkede, først reddede de levende mandskab, som var chefen kaptajn Hans Slyter, kaptajnløjtnant Frembling, en fænrik af landfolkene, en konstabel, en rostmester, og skibsskriveren og omtrent 70 gemene. Derefter var vraget under opsigt, af de tilstedeværende svenske officerer, og "da bleven opfisket oc bierget foruden skibsredskaber, sæil, anchor oc tau-ger, saadant som de kunde i blandt klipperne blifue bierget, huilket siden saa nær som Canoner, ammunitions-behør, oc anchere. Alt sammen er ved afholdte aution her blefuen saalt, Noch en liden deel gefuer, flinter, Ba-jonetter, kaarder, patrontasher M:, oc anden ammunition, med meere som Cronen iche ved offentl. aution lod bortselge, som alt saa nær som an-cherne oc Canonerne, ved it svensk Cromol skib her fra igien er blefuen bortført til Carlsronne - Ellers er blefuen opbierget omtrent nogle til 70 stk Canoner, som tillige med anchere ere her beliggende; Oc vidste ellers disse biergere iche at være end det

ringeste af bm. vrag at blefuen bierget Kiøbmandsvarer som kongl. Mayst. told rettighed kunde tilkomme." Herefter fik Tolderen et tingsvidne på vidnesbyrdet.

Birketinget den 2. august 1745

Mahler første sit første vidne, nemlig Lars Andersen (Birch). Hans spørgsmål knyttede sig til flere strandingssager, dels skibet med korn i Sænebugten og dels under det svenske orlogsskib Ølands stranding. Birkefogeden skulle have nægtet Jens Larsen at vidne, samt episoden i Vefst Jensens stue den 27. maj 1743, da bjærgelønnen efter Ølands stranding, skulle udbetales. Mahler påstod, at Poul Eskelsen havde taget ham i brystet og ville slå ham, men blev forhindret i det af skriveren. Poul Eskelsen skulle efter præstens usagn have sagt: "Havde ieg giort Hr. Mahlers ræt skulde ieg have Pryglet ham i min tyve pidsk". Præsten havde ført "mundstrid" med birkefogeden under uddelingen af bjærgeløn hos Vefst Jensen og at birkefogeden havde nægtet at fortsætte så længe præsten ikke gav ham fred i sit forehavende. Endvidere kunne skriveren fortælle om de skind som præsten havde købt af en kone i Vang, men som han overfor ham havde nægtet var drivgods. Sognepræsten opgav at føre Jørgen Johansen, da Jesper Hansen blev for vidtløftig i hans vidneafhøringer.

Det tredje vidne var Niels Hansen af Allinge, de havde set at Birkefogeden havde taget præsten i brystet, men han havde ikke hørt hvad de talte om. Dog havde Niels Hansen ikke hørt at birkefogeden havde sagt "havde hand giort Ræt ved Hr. Maller, da skulde hand have Pryglet ham i en tyve Pidsk". Vidnet svarede på spørgsmål fra præsten, at han havde givet birkefogeden 2½ mark for at få læst et pantebrev. Poul Eskelsen havde tilsyneladende modtaget to bjærgeparter, hvilket Niels Hansen ikke mente at kende noget til. [Jeg har ingen fornemmelse for, hvad dette betyder for sagen, andet end et personligt angreb på Poul Eskelsen]. Jesper Hansen nævnte, at det var gammel sædvane, at ved strandinger modtog øvrigheden sine parter, kaldet "øvrighedsparter".

Det fjerde vidne var Giver Løvensen. Han fortalte, at birkefogeden i Vefst Jensens stue havde taget præsten i brystet og førte ham tilbage. Årsagen var at præsten havde taget bjærgerens ret til at få part i sagen. Vidnet var overbevist om, at hvis ikke skriveren havde forhindret det, så ville birkefogeden have givet præsten "et rap eller to". Giver fortalte at han både havde fået læst pante- og skødebrev og havde betalt birkefogeden 2½ mark for hver. Giver Løvingsen havde været beskikkelsesmand da bjærgelønningen skulle udbetales efter det svenske orlogsskib. Øvrighedsparterne var 1 part til

amtmanden, en til birkefogeden og en til en anden, som han ikke kunne huske. Birkefogeden havde sagt, at han ville have to. Men om han fik det, viste han ikke. Giver Løvingsen fortalte, at han - på de øvrige bjærgeres vegne - var bemyndiget til at forbyde birkefogeden at tilegne sig flere bjærgeparter end de tre som var kutyme. Jesper Hansen spurgte ind på Løvingsens deltagelse i opgøret efter at adskilligt gods var forsvundet fra det svenske orlogsskib, om vidner der nægtede at lade sig afhøre og om den mulkt der faldt under den efterfølgende retssag.

Det 5te vidne var Hans Olsen, der havde været stokkemand under sagen om det svenske "rugskib" ved Sæne. Hans Olsen så at birkedommeren slog sin snustobaksdåse i bordet, da han nægtede Jens Larsen at vidne i sagen, men han vidste ikke om det var i vrede eller ej. Vidnet fortalte at han nogle gange var i stuen og andre gange i Vefst Jensens gård, da bjærgelønningen efter vraget Øland blev udbetalt.

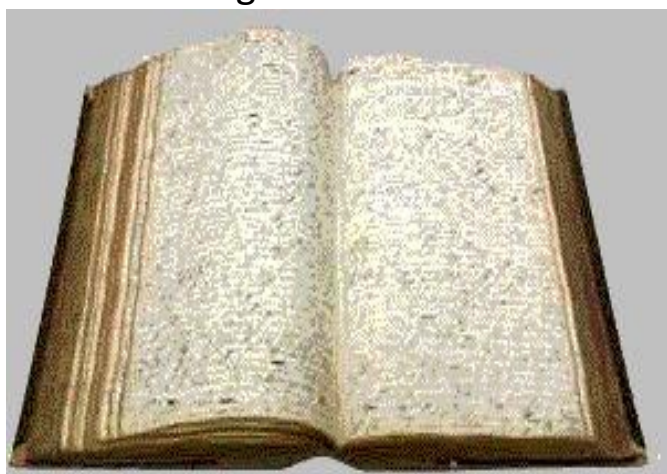
På spørgsmål fra Præsten bekræftede Hans Olsen, at birkedommeren havde taget ham i brystet og løftet hånden og ville slå.

Årsagen til tumulten var at birkedommeren ville tage 2 parten uanset om de andre bjærgere ville give ham det. Da Jesper Hansen fik lejlighed til at afhøre vidnet Hans Olsen, omhandlede det om stridighederne mellem parterne både under behandling af

orlogsskibet Ølands bjærgning og under rugskibet i Sæne bugten.

Jens Larsen havde forsøgt at få vidnet til at erkende, at han sympatiserede med Jens Larsen Smed, der havde været i konflikt i begge strandinger. Hans Olsen nægtede, at Jens Larsen havde bedt ham om, at holde med ham, og han huskede ikke rigtig hvordan konflikten hang sammen.

Vidnet kunne dog godt huske at Jens Larsen Smed og andre havde været i København i forbindelse med rugsskibet og vidnet ved birketinget samt landstinget. Vidnet kunne ikke angive hvor mange personer der havde protesteret over øvrighedsparterne, da der var så meget alarm.



Skrevet af Jesper Vang Hansen, se mere på hans hjemmeside:

<http://www.vang-hansen.dk/>

og hans blog

<http://jespervanghansen.wordpress.com/>

➤ Alment nyt

En god internet-indgang til danske stednavne er :

www.krabsen.dk/stednavnebase/index.php

Her kan vi søge generelt på stednavne i Danmark eller søge på et konkret sogn, og få oplyst de registrerede stednavne i sognet.

I Sverige har "Institut för språk och folkminnen" etableret noget tilsvarende.

Alle svenske sogne er opført med herreds (=Härad) og amtstilhørsforhold (=Län). De fleste sognenavne er klikbare og giver os en oversigt over registrerede stednavne i sognet.

Det er både navne på gårde, moser, søer, møller, marker, vandhuller, veje, oldtidslevn osv. Ved nogle sogne er der medtaget flere hundrede lokale stednavne.

Har du svenske stednavne i din slægtsforskning, som du ikke kan "knække", så er det en god ide at kigge nærmere på adressen:

www2.sofi.se/SOFIU/topo1951/cdw eb/phpfor/socknar2.php

➤ Konkurrencen

1. Hvad var Madts Bolin stilling?.

2. Hvor mange var med på busturen d. 11/09?.

3. Hvilket år blev DBJ nedlagt?.

4. Hvilken by kommer Inge Buchard fra?.

5. Hvad betyder Legitima?.

6. Hvad betyder Anonymu?.

7. Hvornår er det Blå tirsdag?.

8. Hvor meget er 1 reb?.

Der er 1 gavekort lydende på 200 kr. som præmie hver gang.

Der trækkes lod blandt alle indkomne rigtige svar. Alle besvarelser skal være formanden i hænde senest den 15. jan. 2011.

Svarene sendes til Hans Ressel,
Dampmøllegade 11, 3700 Rønne.

På et postkort eller lignende eller sendes på E-mail: kon@bslf.dk

Mærkes "Konkurrence".

Svar på sidste konkurrence

1. Pinsekirken Sagavej.
 2. Omkring 80 søfolk.
 3. Callao
 4. *Michele McNabb*
-
5. Vederlag for kirkelig handling
 6. 4 søndag efter Påske
 7. ¼ mil = 1883,1 m
 8. Skat pr. person (Kopf=Hoved)

Tillykke til vinderen af konkurrencen

443.04
Heidi Kofod

Bestyrelsen

Formand: *Hans Ressel*

Tlf. 56 95 81 82

E-mail: fm@bslf.dk

Næstformand: *Fie Ellebye*

Tlf. 56 99 00 77

E-mail: nf@bslf.dk

Kasserer: *Tonni Jørgensen*

Tlf. 56 96 45 58

E-mail: ks@bslf.dk

Sekretær: *Jørgen Grønvall Elleby*

Tlf. 59 18 51 16

E-mail: sk@bslf.dk

Best. medlem: *Susanne Ressel*

Tlf. 56 95 81 82

E-mail: 1bm@bslf.dk

Best. medlem: *Poul Erik Regnersen*

Tlf. 56 96 41 18

E-mail: 2bm@bslf.dk

Best. medlem: : *Frants Bøving*

Tlf. 56 97 40 04

E-mail: 3bm@bslf.dk

Suppleant: Vakant

Tlf.

E-mail: 1s@bslf.dk

Suppleant: Jack Funch

Tlf. 56 99 00 77

E-mail: 2s@bslf.dk

Adresse: *Pingels Allé 1, 3700 Rønne*

E-mail : info@bslf.dk

Hjemmeside: www.bslf.dk

Giro nr.: 527 - 4621

Webmaster: *Philip Kofoed*

E-mail: wm@bslf.dk

Åbningstider Bornholms Ø- arkiv

Mandag **10:00 – 16:00**

Tirsdag **10:00 – 16:00**

Onsdag **10:00 – 16:00**

Torsdag **10:00 – 16:00**

Fredag **10:00 – 16:00**

Lørdag **Lukket**